

התאמת חשבונות תוצאתיים ופקודות חתך

מבוא

התאמת חשבונות תוצאתיים היא שלב מהותי בסוף כל תקופה חשבונאית (חודש, רבעון, שנה), שבו מוודאים שכל ההכנסות וההוצאות נרשמו במלואן בתקופה שאליה הן מתייחסות. תהליך זה נקרא **פקודות חתך**, והוא נועד להבטיח שהדו"חות הכספיים משקפים באופן נאמן את מצב העסק ואת תוצאותיו. ללא ביצוע התאמות, עלולות להיות סטיות מהותיות: הוצאות שלא נרשמו, הכנסות שנזקפו פעמיים, או דחיית הוצאות/הכנסות לתקופה לא נכונה.

הסבר תאורטי

חשבונות תוצאתיים הם חשבונות הכנסה והוצאה. לדוגמה:

- הוצאות: שכר, חשמל, פרסום, שכירות, ריבית.
- הכנסות: מכירות, הכנסות שירותים, הכנסות מימון.

מטרת ההתאמות

1. **ייחוס הוצאות לתקופה** – אם התקבל חשבון חשמל בנובמבר ודצמבר, אבל שולם בינואר, יש לרשום את ההוצאה לשנת הדו"ח.
2. **ייחוס הכנסות לתקופה** – הכנסה שנרשמה מראש (לדוגמה: שכ"ד שנגבה מראש) תיפרס לתקופות המתאימות.
3. **שיקוף התחייבויות ונכסים** – לדוגמה, שכר עבודה שטרם שולם מהווה התחייבות, וביטוח ששולם מראש מהווה נכס.

פקודות חתך נפוצות

- **הוצאות לשלם** (סוף שנה/חודש):
חובה – הוצאות
זכות – הוצאות לשלם (התחייבות).
- **הוצאות מראש**:
חובה – הוצאות מראש (נכס)
זכות – הוצאות.
- **הכנסות לקבל**:
חובה – הכנסות לקבל (נכס)
זכות – הכנסות.
- **הכנסות מראש**:
חובה – הכנסות
זכות – הכנסות מראש (התחייבות).

דוגמאות

דוגמה 1 – חשבון חשמל

חשבון חשמל לחודשים נובמבר-דצמבר 2024 בסך 3,600 ש"ח טרם שולם.

פקודת יומן:

חובה – הוצאות חשמל 3,600 ש"ח
זכות – הוצאות לשלם (ספק/חשמל) 3,600 ש"ח

השפעה:

- בדו"ח רווח והפסד – ההוצאות גדלות ב־3,600 ש"ח.
- במאזן – גדלה ההתחייבות "הוצאות לשלם".

דוגמה 2 – שכר עבודה

שכר חודש דצמבר 2024 בסך 8,000 ₪ ישולם בינואר 2025.

פקודת יומן:

חובה – הוצאות שכר 8,000 ₪

זכות – שכר לשלם 8,000 ₪

השפעה:

- דו"ח רווח והפסד: הוצאות השכר כוללות את השכר של דצמבר.
- מאזן: התחייבות "שכר לשלם" מופיעה בהתחייבויות שוטפות.

דוגמה 3 – ביטוח ששולם מראש

ב-1.10.2024 שולם ביטוח לשנה בסך 12,000 ₪. בסוף דצמבר נרשמו כבר 3 חודשי הוצאה (3,000 ₪), אך 9,000 ₪ מתייחסים ל-2025.

פקודת יומן:

חובה – הוצאות מראש 9,000 ₪

זכות – הוצאות ביטוח 9,000 ₪

השפעה:

- דו"ח רווח והפסד: מופחתות הוצאות הביטוח ל-3,000 ₪.
- מאזן: מופיע נכס "הוצאות מראש" 9,000 ₪.

תרגילים

תרגיל 1

ב-31.12.2024 טרם נרשמה הוצאת פרסום של חודש דצמבר בסך 5,000 ₪.

- רשום את פקודת היומן.
- הסבר את ההשפעה על הדו"חות הכספיים.

תרגיל 2

שכירות שנתית בסך 120,000 ₪ שולמה ב-1.7.2024 עבור שנה קדימה.

- מהי פקודת החתך ל-31.12.2024?
- כיצד יוצג הנכס במאזן?

תרגיל 3

ב-31.12.2024 יש הכנסות שירותים שהגיעו ל-15,000 ₪, אך טרם נשלחו חשבוניות.

- רשום את פקודת היומן.
- הסבר מה יקרה בדו"ח רווח והפסד.

תרגיל 4

הכנסות שכירות בסך 36,000 ₪ התקבלו מראש עבור התקופה 1.12.2024–30.11.2025.

- מהי פקודת החתך לסוף 2024?
- איך יוצגו ההכנסות מראש במאזן?

תרגיל 5

ביטוח שנתי בסך 6,000 ₪ שולם ב-1.4.2024.

- מהי פקודת החתך לסוף 2024?
- מה יופיע בדו"ח רווח והפסד ובמאזן?

פתרונות מפורטים

פתרון 1

חובה – הוצאות פרסום 5,000 ₪
זכות – הוצאות לשלם 5,000 ₪
← ברווח והפסד: ההוצאות גדלות ב-5,000 ₪.
← במאזן: התחייבויות שוטפות גדלות ב-5,000 ₪.

פתרון 2

שכירות ל-12 חודשים = 120,000 ₪ (10,000 ₪ לחודש).
ב-2024 נוצלו 6 חודשים → 60,000 ₪ הוצאה.
נותרו מראש 60,000 ₪.
פקודת יומן:

חובה – הוצאות מראש 60,000 ₪
זכות – הוצאות שכירות 60,000 ₪

פתרון 3

חובה – הכנסות לקבל 15,000 ₪
זכות – הכנסות שירותים 15,000 ₪
← ברווח והפסד: ההכנסות גדלות ב-15,000 ₪.
← במאזן: מופיע נכס "הכנסות לקבל".

פתרון 4

סכום שנתי: 36,000 ₪ (3,000 ₪ לחודש).
ב-2024 שייך רק חודש דצמבר → 3,000 ₪.
היתרה (33,000 ₪) היא הכנסות מראש.
פקודת יומן:

חובה – הכנסות 33,000 ₪
זכות – הכנסות מראש 33,000 ₪

פתרון 5

ביטוח שנתי: 6,000 ₪ (500 ₪ לחודש).
ל-2024 נוצלו 9 חודשים → 4,500 ₪.
נותרו מראש 1,500 ₪.
פקודת יומן:

חובה – הוצאות מראש 1,500 ₪
זכות – הוצאות ביטוח 1,500 ₪

סיכום

- התאמת חשבונות תוצאתיים נועדה לשייך הוצאות והכנסות לתקופה הרלוונטית.
- פקודות חתך מתקנות פערים בין מועד ביצוע העסקה למועד התשלום/התקבול.
- ללא התאמות, הדו"חות אינם מציגים תמונה נאמנה של העסק.
- הנושאים מופיעים באופן שיטתי במבחני ההסמכה להנהלת חשבונות.